

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ RESMÎ GAZETE

Sayı : 155

EKİ

19 Ağustos, 2020

Bölüm I YASALAR

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 4 Ağustos 2020 tarihli Altınçır Olağanüstü Birleşiminde Oybirligiyle kabul olunan "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri ile Tefeciliğin Önlenmesine İlişkin Yasası", Anayasanın 94'üneü maddesinin (1)'inci fıkrası gereğince Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilan olunur.

**İNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE İNANSMAN
ŞİRKETLERİ İLE TEFECİLİKİN ÖNLENMESİNÉ
İLİŞKİN YASA
[ÇDÜZENİ]**

Madde 1.	Kısa İsim
	BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar
Madde 2.	Tefsir
Madde 3.	Amaç
Madde 4.	Kapsam
	İKİNCİ KISIM Kuruluş ve Faaliyet İzintleri ve İzne Tabi Diğer İşlemler, Birleşme ve Devre İlişkin Kurallar
Madde 5.	Şirketlerde Kurucu Olma Koşulları
Madde 6.	Şirketlerin Kuruluş Koşulları
Madde 7.	Şirketlerin Kuruluş Izni ve İznin Kaldırılması
Madde 8.	Şirketlerin Faaliyet Izni
Madde 9.	Yurt Dışı Faaliyetler, Şube Açma, İştirak ve Bağlı Ortaklık Edinme ve Gayrimenkul Ticareti Yapma Yasağı
Madde 10.	Pay Sahipliğine İlişkin Kurallar
Madde 11.	Ana Sözleşme, Tüzük veya Ad Değişiklikleri
Madde 12.	Birleşme, Devir, Kısmi Devir veya Gönüllü Taşfiye
Madde 13.	Resmi Gazete'de Yayımlanan Kararlar
Madde 14.	İzinlerin Esas ve Usulleri ile İlgili Tebliğ Çıkarma Yetkisi
	ÜÇÜNCÜ KISIM Kurumsal Yönetim
Madde 15.	Kurumsal Yönetim Yapıları ve İç Sistemler
Madde 16.	Şirket Yönetim Kurulu
Madde 17.	Genel Müdürlük Teşkilatı ve Personel
Madde 18.	Üst Yönetmeye İlişkin Yükümlülükler
Madde 19.	Kurumsal Yönetmeye İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi
	DÖRDÜNCÜ KISIM Faaliyet Esasları ve Yükümlülükler
Madde 20.	Şirketlerin Faaliyeti Konuları
Madde 21.	Belgelerin Saklanması
Madde 22.	Izinsiz Faaliyet ve Tesfecilik Yasağı
Madde 23.	Fon Kaynakları
Madde 24.	Faaliyet Harcı
Madde 25.	Müşteri Haklarının Korunması
Madde 26.	Sırların Saklanması ile Yayın ve Haberlere İlişkin Yasaklar
Madde 27.	Kimliklerin Tespiti ve Belgelendirilmesi ile Şüpheli İşlem Bildirimi
Madde 28.	Faaliyetler ve Yükümlülükler İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi

BEŞİNCİ KISIM
Gözetim ve Denetim

Madde 29.	Gözetim ve Denetim Yetkisi
Madde 30.	Muhasebe Sistemi
Madde 31.	Finansal Raporlama
Madde 32.	Yabancı Ülkelerden Gelecek Denetim
Madde 33.	Bağımsız Denetim Kuruluşları ile Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları
Madde 34.	Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü
Madde 35.	Denetlenen Şirketlerin Yükümlülükleri
Madde 36.	Oran ve Sınırımlarla İlgili Koruyucu Düzenlemeler
Madde 37.	Özkaynaklar
Madde 38.	Karşılıklar
Madde 39.	Gözetim ve Denetime İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi

ALTINCI KISIM
Sözleşmeler ve İşlemlere İlişkin Kurallar

BİRİNCİ BÖLÜM
Finansal Kiralama ile İlgili Kurallar

Madde 40.	Finansal Kiralama Sözleşmesi
Madde 41.	Finansal Kiralama Konusu Malın Satın Alınması
Madde 42.	Tarafların Hak ve Yükümlülükleri
Madde 43.	Malın Kiracıya Teslim Edilmemesi
Madde 44.	Zilyetliğin ve Kiracılık Sıfatının Devri
Madde 45.	Mülkiyetin Devri
Madde 46.	Kiracının veya Kiralayıcının İhası veya İcra Takibine Uğraması
Madde 47.	Sözleşmenin Sona Ermesi
Madde 48.	Sözleşmenin İhlali
Madde 49.	Sözleşmenin Feshinin Sonuçları
Madde 50.	Finansal Kiralama İşlemlerine İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi
Madde 51.	Teşvik
Madde 52.	Pul Vergisinden Muafiyet

İKİNCİ BÖLÜM
Faktoring ile İlgili Kurallar

Madde 53.	Faktoring Sözleşmesi
Madde 54.	Alacakların Devri
Madde 55.	Fatura ve Ek Teminata İlişkin Yükümlülükler
Madde 56.	Faktoring İşlemlerine İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Finansman ile İlgili Kurallar

Madde 57.	Finansman Sözleşmesi
Madde 58.	Finansman İşlemlerine İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Kurallar

Madde 59.	Yasa Kapsamındaki Faaliyet Konusu İşlemlerde Sınır ve Koşullar
Madde 60.	Sözleşmenin Şekli ve Tescili
Madde 61.	Düzenleme Uygulanması
Madde 62.	Sözleşmelerde Uygulanacak Faiz Oranları

YEDİNCİ KISIM

Faaliyet İzninin Kaldırılması ve Taşıye ile İlgili Kurallar

Madde 63.	Faaliyet İzninin Kaldırılması
Madde 64.	Faaliyetlerin Sonlandırılması
Madde 65.	Faaliyet İzninin Kısıtlaması, Kaldırılması ve Faaliyetlerin Sonlandırılması İle İlgili Tebliğ Çıkarma Yetkisi

SEKİZİNCİ KISIM

İdari Para Cezaları ile Suç ve Cezalar

Madde 66.	İdari Para Cezalarında Yetki ve Uygulanacak Yöntem
Madde 67.	İdari Para Cezaları
Madde 68.	Suç ve Cezalar

DOKUZUNCU KISIM

Geçici Kurallar

Geçici Madde 1.	Mevcut Finansal Kiralama ve Faktoring Şirketlerinin Durumu
Geçici Madde 2.	Tefecilik Sayılan İşlemlere İlişkin Kurallar
Geçici Madde 3.	Bu Yasanan Yürürlüğe Girdiği Tarihten Önce Bu Yasa ile Yasaklanan Faaliyetleri Yürüten Kişilerin Durumu
Geçici Madde 4.	Eski İşlemlere İlişkin Sorumluluk
Geçici Madde 5.	Geçici 2'nci Maddeye İlişkin Ceza

ONUNCU KISIM

Son Kurallar

Madde 69.	Yürürlükten Kaldırma ve Koruma
Madde 70.	Yürütme Yetkisi
Madde 71.	Yürürlüğe Giriş

**İNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VEİNANSMAN ŞİRKETLERİ İLE TEFECHİLİĞİN
ÖNLENMESİNÉ İLİŞKİN YASA**

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri ile Tescilinin Önlenmesine İlişkin Yasa olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KİŞİM
Gene'l Kurallar

- Tefsir** 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
- “Faktoring”, mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevkik edilen alacaklar ile Merkez Bankası tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevkik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakların temellik edilmesi yoluyla finansman sağlama işlerini anlatır.
- “Finansal Kiralama”, kiralayının, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü bir kişiden veya bizzat kiracıdan satın aldığı veya başka suretle temin ettiği veya daha önce mülkiyetine geçirmiş bulunduğu bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakması işlerini anlatır.
- “Finansal Kurufluş”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasasının 23'üncü maddesinin (2)'inci fıkrasında yer alan faaliyet konularından en az birini vürtütmek için kurulan ve finans sektöründe faaliyet gösteren kuruluşları “Kişi”, gerçek veya tüzel kişileri anlatır.
- “Kiralayan”, katılımlı bankalar, kalkınma ve yatırım bankaları ile finansal kiralama şirketlerini anlar.
- “Kiracı”, finansal kiralamayı kabul edeni anlatır.
- “Kontrol”, bir tüzel kişinin sermayesinin veya oy haklarının, asgari %50'sine (yüzde eli) sahip olma koşulu aranmaksızın, sermayenin çoğunuğuna doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunması veya bu çoğunuğuga sahip olunmamakla birlikte imtiyazlı hisselerin elde buluturulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunuğunu üzerinde tasarrufla bulunulması yoluyla veya herhangi bir suretle yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunuğunu atayabilme veya görevden alma gücüne sahip olunması veya her hali karda tüzel kişi yönetimini üzerinde hakim etki sahibi olma durumunu anlatır.
- “Merkez Bankası”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
- “Niçetlikli Pay Sahipliği”, bir tüzel kişilikin, sermayesinin veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak %10 (yüzde on) veya daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim kuruluşuna üye belirleme imtiyazı veren payları veya yönetiminde önemli derecede etkiye sahip olma durumunu anlatır.
- “Özkaynak”, ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri, dönem net karı, geçmiş yıllar karı ve Merkez Bankasına belirlenecek diğer kalemler toplamından varsa dönem net zararı, geçmiş yıllar zararı ve Merkez Bankasına belirlenecek diğer kalemlerin düşülmlesi suretiyle elde edilen tutarı

anlatır.

“Şirket”, bu Yasa altında izin alınarak kurulan ve faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring ile finansman şirketlerini anlatır.

“Şube”, şirketin bağımlı bir parçasını oluşturan ve faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan her türlü iş yerini anlatır.

“Tefecilik”, bu Yasamın 22’nci maddesinin (3)’üneli fikrasında düzenlenen ödüllü para verme faaliyelerini anlatır.

“Üst Yönetim”, bu Yasa altında izin alınarak kurulan şirketlerde, yönetim kurulu üyesi, genel müdür ve genel müdür yardımcısı ile buna denk konumda görev yapanları anlatır.

Amaç 3. Bu Yasamın amacı, bu Yasa altında izin almak suretiyle faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin kuruluş, faaliyet ve çalışma esasları ile şirketlerin sözleşmelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve tefeciliğin önlenmesini düzenlemektir.

Kapsam 4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri bu Yasa kurallarına tabidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasası altında faaliyet izni alan bankalarca yapılan faktoring ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarında yapılan finansal kiralama işlemleri için de bu Yasa kuralları uygulanır.
62/2017
22/2020

Şirketlerde Kurucu Olma Koşulları	Fasıl 154	5. Kurulacak şirketlerin: (1) Gerçek kişi hissedarlarının: (A) Alfa uğramış ve/veya sabıka kaydı silinmiş olsa bile: (a) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, herhangi bir yasa kuralına aykırılık nedeniyle bir yıldan fazla hapis cezasına çarptırılmış olmaması. (b) Ceza Yasası veya diğer yasalar uyarınca Devletin egemenlik, güvenlik ve saygılığına, Anayasal düzene karşı işlenen suçlar, taarrumlarından katılık, taarrumlarından katılılige teşebbüs, adam öldürme, adam öldürmeye teşebbüs etme, cinsel saldırı, cinsel taciz, cinsel tecavüz ve bu suçlara teşebbüs etme, zimmet, ihlas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekarlık, menfaat temini için sahte, gerçek dışı veya hukuka aykırı evrak düzenleme, imzalama, tasdik etme veya verme, görevi kötüye kullanma, hileli iflas, kaçakçılık, resmi ibale ve alım satımlara fesul katılmasına, vergi kaçırma suçlarından, bu suçlara iştirakten suçlu bulunmaması, itibarı iade edilmemiş müflis, hilekarlık gerekçesiyle şirket yönetmekten men edilmiş olmaması, Şans Oyunları Yasası, Uyuşturucu Maddeler Yasası, Suç Gelirlerinin Aklamasının Önlenmesi Yasası veya bu Yasalar altında çıkarılan mevzuat kurallarına aykırılıktan yargılanıp mahkum edilmiş olmaması. (c) Bu Yasa veya bu Yasamın yürürlüğe girmesiyle birlikte yürürlükten kaldırılan yasalar da dahil finansal
	3/1962	
	43/1963	
	15/1972	
	20/1974	
	31/1975	
	6/1983	
	22/1989	
	64/1989	
	11/1997	
	20/2004	
	41/2007	
	20/2014	
	45/2014	
31/2009		
57/2011		
1/2012		
38/2015		

- kuruluşlara ilişkin diğer yasaların kurallarına aykırılık nedeniyle mahkum edilmiş olmaması koşuldur.
- (B) Yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonuna devredilen bankalarda, Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonuna devredildiğinde veya faaliyet izni kaldırılan finansal kuruluşlarda, faaliyet izni kaldırıldığından, nitelikli paya sahip olmaması veya kontrolü elinde bulundurmaması.
- (C) Konkordato ilan etmiş veya müflis ilan edilmiş olmaması, pay sahibi olduğu finansal kuruluşların gönüllü tasfiyesi hariç, tasfiye edilmiş olmaması, ve
- (C) İşin gerektirdiği mali güç, itibar ve yeterliliğe sahip olması koşuldur.
- (2) Tüzel kişi hissedarlarının:
- (A) Risk grubu ile birlikte şeffaf ve açık hissedar yapısına sahip olması, ve
- (B) Nitelikli paya sahip gerçek kişi hissedarlarının yukarıdaki (1)'inci fıkralarda yer alan nitelikleri taşıması, koşuldur.
- (3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerin yurtaşı olan ve/veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerde ikamet eden kişiler için yukarıdaki (1)'inci ve (2)'inci fıkralarda yer alan koşulların değerlendirilmesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde uygulanan mevzuat yanında ilgili ülkenin mevzuatı da kıyasen dikkate alınır. Kendi ülkelерinde finansal kiralama, faktoring veya finansman şirketi kurucusu veya banka kurucusu olma vasfına haiz olmayanların başvuruları dikkate alınmaz,
- (4) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerin yurtaşı olan ve/veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerde ikamet eden kişilerin, ilgili ülkenin mali bilgi edinme ve muadili herhangi bir uluslararası etorite tarafından yayımlanan kara para akrama ve terörizmin finansmanı konulu listelerinde yer almaması koşuldur.
- Şirketlerin
Kuruluş
Koşulları**
- Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991
42/1997
29/2003
35/2007
- 6. Kurulacak olan şirketlerin;**
- (1) Şirketler Yasası tâhunda halka açık limited şirket şeklinde kurulması.
- (2) Şirket adında faaliyet konusunu belirten ibare bulunması.
- (3) Sermayesinin, makden ve her türlü muvazaadan arı olarak en az 10.000.000 TL (On Milyon Türk Lirası) olması.
- Ancak Merkez Bankası öngörülen bu asgari sermaye miktarını beş katına kadar artırmaya yetkilidir.
- (4) Ana sözleşme ve tüzüklerinin bu Yasa kurallarına uygun olması.
- (5) Gözetim ve denetimini engelleyici nitelikte herhangi bir hususun bulunmaması, ve
- (6) Planlanan mali yapı ve organizasyonun öngörülen faaliyetlerle uyumlu olması
- koşuldur.

- Şirketlerin Kuruluş İzni ve İzinin Kaldırılması**
7. (1) Şirketin kurulması Merkez Bankasının iznine tabidir. İzin verilmesi için Merkez Bankası Yönetim Kurulumun en az dört üyesinin olumlu yöndeki oyu gereklidir.
- (2) Verilen kuruluş izni, üç aylık bir süre için geçerlidir. Üç aylık süre sonuna kadar kuruluş işlemlerinin tamamlanmaması durumunda verilen izin geçersiz olur.
- (3) Kuruluş izinin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olması, kuruluş izinden vazgeçildiğinin beyan edilmesi, iznin verilmesinde aranan koşulların faaliyete geçirilinceye kadar kaybedilmesi, faaliyet izni alınamamış olması hallerinden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda şirketin kuruluş izni Merkez Bankasına kaldırılır.
- Şirketlerin Faaliyet Izni**
8. (1) Kuruluş izni alan şirketlerin kuruluş işlemlerini tamamladıkten sonra üç ay içerisinde Merkez Bankasına başvurarak faaliyet izni almaları koşuldur. İzinin verilmesi için Merkez Bankası Yönetim Kurulunun en az dört üyesinin olumlu yöndeki oyu gereklidir.
- (2) Faaliyet izni almak için şirketlerin;
- (A) Sermayelerininnakden ödemmiş olması,
 - (B) Öngörülen faaliyetleri gerçekleştirebilecek nitelik ve yeterliliğe sahip teşkilat yapısı, personel kadrosu ve bilgi sistemleri de dahil sistemlerinin kurulmuş olması, ve
 - (C) Bu Yasamın 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen kuruluş için gerekli asgari sermayenin %2 (yüzde iki)'si tutarındaki sisteme giriş payının Merkez Bankası nezdindeki Hazine hesabına yatırılması
- koşuldur.
- (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkranın (C) bendi gereği yatırılmış olan sisteme giriş payı hiçbir koşulda inde edilmmez.
- Yurt Dışı Faaliyetler, Şube Açma, İştirak ve Bağlı Ortaklık Edinme ve Gayrimenkul Ticareti Yapma Yasağı**
9. (1) Şirketlerin yurt içinde veya yurt dışında şube açması Merkez Bankasının iznine tabidir. Şirketler, her ne ad altında olursa olsun şube dışında teşkilatlanmaya gidemez, temsilcilik açamaz ve acentelik veremez.
- (2) Şirketler, iştirak ve/veya bağlı ortaklık edinemeye. Gayrimenkul ticareti yapamaz.
- Pay Sahipliğine İlişkin Kurallar**
10. (1) (A) Şirketlerin nitelikli pay sahibi hissedarlarının bu Yasamın 5'inci maddesinde düzenlenen kurucularda aranan koşullara haiz olması zorunludur.
- (B) Bu koşulları taşımayan veya kaybeden nitelikli pay sahibi hissedarlara ait hisseler altı ay içerisinde elden çıkarılır. Bu hissedarlara ait yönetime katılma hakları, Merkez Bankasının belirtleyeceği şekilde kullanılır.
- (C) Nitelikli pay sahibi hissedar olma koşullarını kaybedenler, bu durumu en geç bir ay içerisinde Merkez Bankasına bildirmekle yükümlüdür.

- (2) (A) Şirketin nitelikli pay sahibi tüzel kişi ortağını, bir kişinin nitelikli pay sahibi olmasına veya nitelikli pay sahibi olma durumunu kaybetmesine yol açacak işlemler ile bir kişiye ait doğrudan veya dolaylı sermaye veya oy hakkı payının %20 (yüzde yirmi)’yi, %30 (yüzde otuz)’u ve %50 (yüzde ellî)’yi aşması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu veren işlemler Merkez Bankasının iznine tabidir.
- (B) Pay oranlarının yukarıdaki (A) bENDİNDE belirtilen oranların altında olmasına rağmen, Merkez Bankası izni olmaksızın şirketin kontrolünden gerçekleştirilen doğrudan veya dolaylı her türlü değişiklik geçersizdir.
- (C) Izne tabi olduğu halde izin alınmadan yapılan pay devirleri geçersizdir. Pay devir izinleri, Merkez Bankasının aldığı pay devir izin kararının verildiği tarihten itibaren üç aylık bir süre için geçerlidir.
- (C) Yönetim Kurultuna üye belirlemede gerek vekâletname ve gerekse diğer yollarla etkin söz hakkı veren payların belirli kişilerde toplanmasını sağlayan devirler ile imtiyazlı payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihraç ve kaldırılması, bu fikranın (A) bENDİNDE belirtilen orantara bakılmaksızın Merkez Bankasının iznine tabidir.
- (D) Bu Yasanın uygulanmasında, gerçek kişilere ait dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesinde, bir gerçek kişi ile eş ve reşit olup olmadıklarına bakılmaksızın çocuklarına ve bunların katıldıkları ortaklıklara veya bu kişi veya ortaklıkların ayrı ayrı veya birlikte kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte dikkate alınır.
- (E) Tüzel kişilere ait dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesinde, tüzel kişilere ait paylar ile tüzel kişilerin kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte hesaplanır.

Ana Sözleşme, Tüzük veya Ad Değişiklikleri	11. (1) Şirketler, ana sözleşme, tüzük veya adlarında değişiklik yapmadan önce Merkez Bankasının uygunluk görüşünü almak zorundadırlar. Merkez Bankasının uygunluk görüşü alınmadan yapılan değişiklikler geçersizdir. (2) Şirketler, güncel ana sözleşme ve tüzüklerini internet sayfalarında yayımlamakla yükümlüdürler. Şirketler, ana sözleşme ve tüzüklerindeki güncellemeleri, değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yayımlarlar.
Birleşme, Devir, Kısmı Devir veya Gönüllü Tasfiye	12. Şirketlerin başka bir şirkete birleşmesi, bütün borç, alacak ile diğer hak ve yükümlülüklerinin kısmen veya tamamen, başka bir şirkete veya finansal kuruluşla devri veya faaliyetlerine gönüllü olarak son vermesi Merkez Bankasının izin ve denetimine bağlıdır.
Resmi Gazete’de Yayımlanan Kararlar	13. Merkez Bankası tarafından kuruluş ve faaliyet izni verilmesi veya faaliyet izinin kaldırılmasına ilişkin kararlar Resmi Gazete’de yayımlanır.

**İzinlerin Esas
ve Usulleri ile
İlgili Tebliğ
Çıkarma
Yetkisi**

14. Bu Yasanın bu Kısmında yer alan kurucu olma ve kuruluş koşulları, kuruluş izni, faaliyet izni, yurt dışı faaliyetler, şube açma, pay sahipliği, anı sözleşme, tüzük veya ad değişiklikleri, birleşme, devir, kısmi devir, gönüllü taşfiye ile ilgili kuralların uygulanmasına ilişkin talep edilecek her türlü tevkik edici belgeler, her türlü mali tablo ve değerlendirmeler, taahhütnameler, tutanaklar, resmi belgeler ve bunların şekil ve koşulları, süreler, izin, kısıt ile ilgili hususlar varsa istisnaları ile pay sahiplığının kapsamı, niteliği, kontrol tespiti için talep edilebilecek tüm belge ve hilgiler, kontrol ve hisselerin el değişmesi süreci, tüm burlara ilişkin usul ve esastar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

ÜÇUNCÜ KISIM Kurumsal Yönetim

**Kurumsal
Yönetim
Yapıları ve İç
Sistemler**

15. (1) Şirketlerin faaliyetlerinin niteliği, karmaşıklığı ve büyüklüğü ile orantılı olarak,
- (A) Sorumluluklarının şeffaf ve tutarlı bir şekilde tanımlanmış olduğu açık bir organizasyon yapısını,
 - (B) Karşılaşılan riskleri belirleme, yönetme, izleme ve raporlamaya yönelik etkin süreçleri,
 - (C) Güçlü yönetim ve bilgi sistemleri ile muhasche süreçlerini kapsayan yeterli iç kontrol mekanizmalarını,
 - (D) Faaliyetlerin bu Yasa ve ilgili diğer yasalar, düzenlemeler ve iç düzenlemelere uygunluğu konusunda güvence sağlayacak sistemleri,
- (2) (D) Doğru bilgiye hızlı bir şekilde ulaşılmasını sağlayacak kapsamlı internet sitelerini, içeren kurumsal yönetim yapılarını oluşturmalari zorunludur.
- (2) Şirketler, maruz kaldıkları risklerin izlenmesi ve kontrolünün sağlanması amacıyla, faaliyetleri ve yapısıyla uyumlu ve değişen koşullara uygun, tüm şube ve birimlerini kapsayan, bu Yasada öngörülen esaslar çerçevesinde yönetim kararlarına bağlı, yeterli ve etkin bir iç denetim, iç kontrol, risk yönetimi sistemlerini tesis etmek ve iç sistem birimlerini kurmak ve işletmekle yükümlüdürler. Merkez Bankası, bu hususlarla ilgili olarak usul ve esastar düzenlemek amacıyla bir tebliğ çıkarır.
- (3) Merkez Bankası, şirketlerde kurulan iç sistem birimlerinde çalışacaklar için atanma koşulları belirlemeye ve/veya bu görevlere yapılacak atanmaları onaya tabi tutmaya yetkilidir.
- Şirket Yönetim Kurulu 16. (1) Şirket yönetim kurulu, şirket faaliyetlerinin kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde emniyeli bir şekilde yürütülmesinden ve yürürlükteki yasalar ile diğer düzenlemelere uyulmasından sorumludur.
- (2) Şirketlerin yönetim kurullarının en az üç kişiden oluşması koşturdu. Genel müdür yönetim kurulunun bir üyesidir. Genel müdürlük ve yönetim kurulu başkanlığı aynı kişi tarafından yürütülemez. Genel müdür haricinde hiçbir şirket personeli yönetim kurulu üyesi olamaz.
- (3) Şirketlerin yönetim kurulu üyelerinin salt çoğulluğunun, en az lisans düzeyinde eğitim görmüş olması ve finans alanında en az beş yıllık meslekî tecrübeye sahip olması koşturdu.

- (4) Şirketlerde yönetim kurulu üyeliği görevine başlamadan önce Merkez Bankasından onay alınması koşuldur.
- (5) Şirketlerin yönetim kurulu kararlarının herhangi bir şüpheye yer vermeyecek şekilde, günü gününne tarih ve sıra numarası belirtilerek gecikmeksiz karar defterine kaydedilmesi ve toplantıya katılan yönetim kurulu üyeleri tarafından imzalanması zorunludur. Alınan kararların Türkçe olması ve yönetim kurulu karar defterlerinin şirketin kayıtlı adresinde muhafaza edilmesi koşuldur.
- Genel
Müdürlük
İşkiliatı ve
Personel**
17. (1) Şirketlerde genel müdür olarak görev yapacakların en az lisans düzeyinde eğitim görmüş olması ve finans alanında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip olması koşuldur.
- (2) Şirketlerde genel müdür Yardımcısı olarak görev yapacakların en az lisans düzeyinde eğitim görmüş olması ve finans alanında en az üç yıllık mesleki tecrübeye sahip olması koşuldur.
- (3) Şirketlerde genel müdür ve genel müdür Yardımcısı olarak görev yapacaklar için atanmalarından önce Merkez Bankasından onay alınması koşuldur.
- (4) Şirketlerde genel müdür pozisyonlarının otuz günden fazla boş bırakılmaması, boş olan veya boşalan genel müdür pozisyonlarına bu otuz günlük süre içerisinde atanmaların yapılması zorunludur.
- (5) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür Yardımcısına muadil konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de bu Yasının genel müdür yardımcılarına ilişkin kurallarına tabidir.
- (6) Merkez Bankası şirketlerin aktif bütçeliklerine ve işlem hacimlerine göre tam zamanlı olarak çalışmak zorunda oldukları asgari personel sayısı ve nitelikleri ile ilgili kuralları belirleyebilir.
- Üst Yönetime
İlişkin
Yükümüfülkler**
18. (1) Şirketlerde üst yönetimde görev yapacakların bu Yasının 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan nitelikleri taşımaları koşuldur. Bu nitelikleri kaybedenlerin görevlerinden aynı iş günü ayrılmaları veya görevden alınmaları koşuldur.
- (2) Üst yönetimde görev yapanların görevden ayrılmaları halinde, görevden ayrılma nedenlerinin, hem şirket hem de görevden ayrılan tarafından, ayrılış tarihinden itibaren on iş günü içerisinde Merkez Bankasına bildirilmesi koşuldur. Süresinde bildirimde bulunmayanlar, görevden ayrılmalarını takip eden üç ay boyunca Merkez Bankası onayına tabi bir görevde atanamazlar. Merkez Bankası bu süreyi üç ay daha uzatabilir.
- (3) Üst yönetimde görev yapanlar görevde başlamadan önce ve görev yapıkları sürece mal beyanında bulunmakla yükümlüdürler. Beyanların şekil ve dönemleri Merkez Bankası tarafından çırçırılaçak bir tehlig ile düzenlenir.
- (4) Bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat ile Merkez Bankası tarafından alınan kararları ihlal ettikleri tespit edilen üst yönetimdekiler ile imza yetkisine haiz diğer şirket çalışanlarının imza yetkileri konuya ilişkin inceleme veya yasal süreç sonuçlanmaya kadar Merkez Bankasının talebi üzerine şirket tarafından kaldırılır. İmza yetkileri kaldırılan kişiler, bu süreçte hiçbir finansal kuruluşla imza yetkisini haiz personel olarak çalıştırılamazlar.

Kurumsal
Yönetime
İlişkin Tebliğ
Çıkarma
Yetkisi

19. Bu Yasanın bu Kısmında yer alan, kurumsal yönetimi yapıları ve teşkilat yapısına ilişkin asgari hususlar, atamalara verilecek onaylar, atama koşulları, belirlenen kadrolara uygunlukla ilgili her türlü tevsiç edici belgelerin şekil ve koşulları, şirket yönetim kurulu, genel müdürlük teşkilatı, internet sitesi, personel nitelik ve sayısı, mal beyanının süreçleri ve şekli, üst yönetime ilişkin onay süreci dahil yükümlülükler, yönetim kurulu karar defteri ile ilgili kuralların uygulanmasına ilişkin her türlü tevsiç edici belge, tüm bunlar ile ilgili yükümlülüklerle ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM Faaliyet Esasları ve Yükümlülükler

Şirketlerin
Faaliyet
Konuları

20. (1) Şirketler faaliyetlerini bu Yasa, bu Yasa ile ilgili diğer mevzuat ve Merkez Bankası tarafından alınan kararlara uygun olarak yürütmemek zorundadırlar.
 (2) Finansal kiralama işi ile ilgili faaliyet izni alan şirket, finansal kiralama dışında faaliyette bulunamaz. Şirketin unvanında, finansal kiralama yaptığı gösteren "finansal kiralama" veya "leasing" ibarelerinden biri yer almak zorundadır.
 (3) Faktoring işi ile ilgili faaliyet izni alan şirket, faktoring işinden başka bir faaliyette bulunamaz. Şirketin unvanında "faktoring" veya "factoring" ibaresi yer almak zorundadır.
 (4) Finansman işi ile ilgili faaliyet izni alan şirket, mal ve hizmeti temini için finansman sağlanması dışında faaliyette bulunamaz. Şirketin unvanında "finansman" ibaresi yer almak zorundadır.
 (5) Merkez Bankası, şirketlerin ana faaliyet konuları kapsamındaki faaliyet konularını belirlemeye, bunları izne tabi tutmaya veya sınırlamaya yetkilidir.

Belgelerin
Saklanması

21. (1) Şirketler, bu Yasada yer alan hususlar ile ilgili belgelerin asıllarını veya aslina uygun olduklarına dair şüpheye yer vermeyecek kopyalarını veya suretlerini ve gerçekleştirilen işlemlere ilişkin kayıtlarını, fiziksel ve elektronik ortamda, en az on iki yıl süreyle güvenli ve istenildiği an erişime olamak sağlayıp ibraz edilebilcek şekilde kayıtlı adresinde saklarlar.
 (2) Bu kayıtların tutulduğu sistemlerin ve kesintisiz hizmetin sağlanması için başka merkezde yer alan yedek sistemlerin daima kullanılma hazır bulundurulması zorunludur.

Izinsiz Faaliyet
ve Tefecilik
Yasası

22. (1) Bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat ile yetkilendirilenler hariç olmak üzere, hiçbir kişi finansal kiralama veya faktoring faaliyetinde bulunamaz, kazanç elde etmek amacıyla mal veya hizmet temini için finansman sağlayamaz ve/veya bu Yasa kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak yuri içinde hiçbir finansal kuruluş ve/veya şube, temsilcilik ve/veya benzeri organizasyon yapıları açmak suretiyle faaliyette bulunamaz.
 (2) Bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat ile açıkça yetkilendirilenler dışında hiçbir tızel kişinin ana sözleşme ve tüzüğünde finansal kiralama, faktoring, mal veya hizmet temini için finansman sağlama konusunda kural bulunmamaz, şirket adında bu konularda faaliyet gösterdiği, ödünç para verdiği ve/veya kredi kullandığı izlenimi

veren ibareler kullanılamaz. Bu yönde ilan, reklam, tabela düzenleyemez ve işlem yapamaz.

- (3) Bu Yasa uyarınca aşağıda belirtilmiş olan faaliyetler tescilik sayılır ve tescilik yapmak yasaktır:
- Bu Yasa ve ilgili diğer yasalar tahtında açıkça yetkilendirilenler hariç olmak üzere, herhangi bir kişinin, kazanç sağlamak maksadıyla faiz veya her ne ad altında olursa olsun, bir izvaz karşılığı veya ipotek veya sair teminat almak suretiyle, ödünç para verme işlemlerini yapması.
 - Bu Yasa kapsamında faaliyet izni almış bir şirketin bu Yasa kurallarına aykırı olarak finansman sağlaması.

Fon Kaynakları 23. Şirketler, hissedarlarından sağlanan fonlar ile finansal kuruluşlardan ve/veya finansal piyasalarдан ve/veya tahvil, bono ve/veya hisse senedi ve/veya benzeri finansal varlık ibareti yoluyla fon sağlanması dışında mevduat, katılım fonu veya başka bir ad altında fon toplayamazlar.

Faaliyet Harcı 24. (1) Şirketlerin, önceki yıl sonu itibarıyla yürürlükte bulunan aylık asgari ücretin yirmi beş katı tutarında yıllık faaliyet harcını her yıl Ocak ayı sonuna kadar Merkez Bankası nezİndeki Hazine hesabına yatırmaları koşuludur. Faaliyet izninin alındığı yıla ait faaliyet harcı, iznin verildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ödenir.

(2) Faaliyet harcını süresi içinde mazeretsiz şekilde yatırım yaparak bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen şirketlerin faaliyet izni kaldırılır.

Müşteri Haklarının Korunması 25. (1) Şirketler;

- Süredekleri hizmetler hakkında müşterilerini zamanında, doğru, tam ve anlaşılır bir şekilde bilgilendirmekle,
- Talep üzerine müşteri ile yapılan tüm işlemlerine ilişkin her türlü belgenin bir suretini müşterilerine vermekle,
- Merkez Bankası tarafından belirlenecek hizmet kurallarına uymakla,
- Faaliyetleri sırasında kefalet ilişkisine giren müşteriler dahil olmak üzere, müşteriden talep edilecek masraflarla ilgili müşteriyi açıkça bilgilendirmekle ve açıkça bilgilendirmesi yapılmamış hiçbir masrafı talep etmemekle, ve
- Kendilerine yönelik yapılacak şikayetleri değerlendirmekle ve şikayet başvurusunu taraflarına ulaşmasından itibaren, onuz gün içerisinde yazılı olarak cevaplandırmakla, yükümlüdürler.

(2) Merkez Bankası;

- Sunulan hizmetlerin şeffaf, kıyaslanabilir, anlaşılır ve erişilebilir olabilmesi için şirkettelere hizmetlerinin nitelikleri ile ilgili çeşitli kılavuz, standart ve sınırlamalar getirebilir.
- Şirketlerden her türlü fiyatlandırmalarını doğru ve anlaşılır şekilde yayımlamalarını talep edebilir.
- Referans faiz ve yıllık maliyet oranı ile ilgili hesaplama ve yayma dair usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından belirlenir. Sözleşmelerde referans faiz, yıllık maliyet oranı ve marj uygulama şekli ayrıca düzenlenir.

- Sırların Saklanması ile Yayın ve Haberlere İlişkin Yasaklar**
26. (1) (4) Müşteri haklarının korunmasına ilişkin amaç, şekil, suret, süre, kapsam, esas, unsur, nitelik, hesaplama, faiz oranı ilanı, reklamı, muhasebeleştirme, sınırlar belirleme, beyan usulü, fiili uygulamalar için kıstaslar, hizmetlerin sunumu ile ilgili gerek fiziki gerek sanal ortamları da kapsayacak kurallar ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile duyurulur.
- (2) (3) (4) (5)
- 4/2/2008**
- Kimliklerin Tespiti ve Belgelendirilmesi ile Şüpheli İşlem Bildirimi**
27. (1) (2)

Faaliyetler ve Yükümlülükler İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi	28. Bu Yasamın bu Kısmında yer alan, şirketlerin faaliyet konuları, kapsamları, Risk Merkezi, kimlik tespiti, belgelendirilmesi, belgelerin saklanması, bilgisayar kayıtları, son kaynakları, son kaynaklarının sınırları, tefecilik, izinsiz faaliyete bulunulması, şirketlerin faaliyet esasları ile ilgili kuralların uygulanmasına ilişkin yükümlülükler ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.
Gözetim ve Denetim Yetkisi	<p style="text-align: center;">BEŞİNCİ KISIM Gözetim ve Denetim</p> <p>29. Bu Yasa, ilgili diğer mevzuat kuralları ile Merkez Bankası tarafından alınan kararların şirketler tarafından uygulanması, şirketlerin yaptıkları işlemler ile şirketlerin mali bütçesini etkileyen unsurlar ve maruz kaldıkları risklere ilişkin olarak gözetim ve denetim faaliyetleri Merkez Bankası tarafından yürütülür.</p>
Muhasebe Sistemi	30. Şirketler, işlemlerini kayıt dışı bırakamazlar ve gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştiremezler. Şirketler, Merkez Bankası tarafından belirlenen muhasebe standartları ile hesap planına uyumak ve tüm işlemlerin muhasebe kayıtlarını gerçek niteliklerine uygun, zamanında, eksiksiz ve doğru bir şekilde tutmakla yükümlüdürler.
Finansal Raporlama	31. Şirketler finansal raporlarını, bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçimde içerkite, eksiksiz, gerçekte uygun, zamanında, anlaşılır, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, karşılaştırılabilir ve doğrulanabilir şekilde düzenlemekle ve istenildiği zaman ve şekilde Merkez Bankasına sunmakla yükümlüdürler.
Yabancı Ülkelerden Gelecek Denetim	<p>32. (1) Bu Yasa kurallarına tabi olan şirketlere ait bilgi ve belgelerin yabancı ülkelerde kurulu ana şirketler ve/veya yabancı ülkelerin gözetim ve denetime yetkili mercileri ile paylaşılması ve/veya bu Yasa kurallarına tabi olarak şirketlerde yabancı ülkelerde kurulu ana şirketler ve/veya yabancı ülkelerin gözetim ve denetime yetkili mercilerinin denetim yapması Merkez Bankasının iznine tabidir.</p> <p>(2) Merkez Bankası yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunmaya yetkilidir.</p>
Bağımsız Denetim Kuruluşları ile Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları 62/2017 22/2020	<p>33. (1) Şirketlerin bağımsız denetimi ve gayrimenkul değerlendirme işlemleri Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasası uyarınca, Merkez Bankasından yetki alan kuruluşlar tarafından, Merkez Bankasının belirlendiği esas ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilir.</p> <p>(2) Bağımsız denetim kuruluşları, düzenledikleri raporların şirketlerin gerçek finansal durumunu yansıtması için şirketin bilgi sistemi ile faaliyet süreçlerini göz önünde bulundurmak ve gerekli mesleki özeni göstermekle yükümlüdürler.</p> <p>(3) Bağımsız denetim kuruluşları düzenledikleri raporların gerçekte uymaması halinde üçüncü kişilere verdikleri zararlardan sorumludurlar.</p> <p>(4) Şirketlerin anlaşmalı olduğu bağımsız denetim kuruluşunca denetlenmiş ve genel kurullarına onaylanmış bilanço, kar ve zarar ve dípnotları da içeren kamuya açıklanacak finansal raportarının birer sureti. Merkez Bankasına göndermeleri zorunludur.</p>

- (5) Bağımsız denetim kuruluşları, denetimleri esnasında bu Yasa ve/veya ilgili diğer mevzuatın ihlal edildiğini gösteren herhangi bir husus tespit etmeleri halinde derhal Merkez Bankasına bilgi vermekle yükümlüdürler. Bu bildirim, mesleki gizlilik prensiplerinin ve anlaşmalarının ihlal edildiği anlamına gelmez.
- (6) Gayrimenkul değerlendirme yetkisi alan kişiler ve/veya kuruluşlar düzenledikleri raporların gerçeğe uymaması halinde şirketlere ve/veya üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar.
Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü	34. (1) Merkez Bankası, şirketlerden, şirketlerin nitelikli paya sahip hissedarlarından, bağımsız denetim kuruluşlarından, kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer kişilerden bu Yasa kurallarının uygulanması ile ilgili olarak gerekli olacağı her türlü bilgi ve belgeleri gizli dahi olsa istemeye ve/veya incelemeye yetkilidir. (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkraya uyarınca bilgi ve/veya belge istenenler, istenilen bilgi ve/veya belgeleri vermekle ve/veya incelemeye hazır bulunmakla yükümlüdürler.
Deneilenen Şirketlerin Yükümlülükleri	35. Şirketler, Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen denetimlerde istenilen her türlü bilgi ile belgeye zamanında, eksiksiz ve doğrudan ulaşılmasını ve denetim amacıyla talep edilen her türlü desteği sağlamakla yükümlüdürler.
Oran ve Sunurlamalarla İlgili Koruyucu Düzenlemeler	36. (1) Merkez Bankası bu Yasa, bu Yasa ile ilgili diğer mevzuat kuralları ile Merkez Bankası tarafından alınan kuralların uygulanmasını ve şirketlerin maruz kaldığı riskleri izlemek ve gerekli tedbirleri almak amacıyla sınır veya oranlar belirlemeye; yapılan denetimlerde gerekli görülmesi halinde yükümlülükleri, sınır veya oranları şirketler bazında farklılaştmaya yetkilidir. (2) Merkez Bankası, yaptığı denetimlerde ihtiyaç duyulduğunu tespit etmesi halinde, her bir şirket veya faaliyet konusu için bu Yasada belirlenen asgari veya azami oranlar ve sınırlardan farklı daha ihtiyathî bir oran veya sınır tesis etmeye veya hesaplama ve bildirim dönemlerini farklılaştmaya yetkilidir. Bu kapsamında öngörülen sunurlamalara ve oranlara ilişkin eşiklere erişilmesi veya aşımının oluşması halinde, ilgili şirket durumu ertesi iş gününde Merkez Bankasına bildirmek zorundadır.
Özkaynaklar	37. (1) Şirketlerin özkaynakları bu Yasının 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen asgari sermaye tutarlarının altına düşmez, Özkaynakları asgari sermayenin altına düşen şirketlere uygulanacak tedbirler Merkez Bankası tarafından belirlenir. (2) Şirketler, özkaynakların korunması ve güçlendirilmesine ilişkin olarak kâr dağıtımının onaya bağlanması, yıllık kardan muhtemel zararlar karşılığı ayırmak da dahil Merkez Bankası tarafından alınacak tüm tedbirlere uymakla yükümlüdür. (3) Merkez Bankası, bu Yasa kurallarına aykırı olarak üstlenildiği tespit edilen risklerin, ilgili şirketin özkaynak hesabında indirim kalemi olarak dikkate alınmasına karar vermeye veya bu riskler tutarında ifave özkaynak temin edilmesini zorunlu tutmaya yetkilidir.

Karşılıklar	<p>38. (1) (A) Şirketler, işlemlerinden kaynaklanan her türlü alacağı ile ilgili doğmuş veya doğması muhtemel zararlar için karşılık ayırmak zorundadırlar.</p> <p>(B) Merkez Bankası, kredilerin ve diğer alacakların sınıflandırılması, domatk alacaklar ve diğer alacakların sınıflandırılmasında dikkate alınacak hususlar, genel karşılıklar, özel karşılıklar ve orantıları, teminatlar, özel karşılıkların hesaplanmasında teminatların dikkate alınması, kredilerin ve diğer alacakların yeniden yapılandırılması, raporlanması, değerlendirme, istisnalar, muhasebesi, izlenmesi ve diğer alacaklar, çeşitli sektör ve risk türü, bu konu ile ilgili yükümlülükler de dahil ilgili hususlara ilişkin usul ve esasları belirleyen bir tebliğ çıkarır.</p> <p>(2) Bu madde uyarınca tâhsili gecikmiş alacaklar için ayrılan özel karşılıklar, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.</p>
Gözetim ve Denetime İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi	39. Bu Yasamın bu Kısmında yer alan şirketlerin, muhasebe sistemi, hesap planı ve izahnamesi, muhasebe standartları, bilgi sistemleri, kamuya açıklanacak finansal raporlar, hesaplar, tablolar, dîpnottalar, bunların şekli ile zamanı, döñeinsel raporlamalar ve buruların içereceği hesaplar, hesapların mîlelikleri, alt düzenlemeleri, takibi, formattı, bildirim zamanı, bildirim şekli, koruyucu düzenlemeler, özkaynaklara ilişkin kurallar, gözetim ve denetime ilişkin yükümlülükler ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.
Finansal Kiralama Sözleşmesi	<p style="text-align: center;">ALTINCI KISIM Sözleşmeler ve İşlemlere İlişkin Kurallar</p> <p style="text-align: center;">BIRinci BÖLÜM Finansal Kiralama İle İlgili Kurallar</p> <p>40. (1) Finansal kiralama sözleşmesi, kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü bir kişiden veya bizzat kiracıdan satın aldığı veya başka suretle temin ettiği veya daha önce mülkiyetine geçirmiş bulunduğu bir malin zâlyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere kira bedeli karşılığında, kiracuya bırakmasını öngören sözleşmedir.</p> <p>(2) Sözleşmeye her türlü araç, iş makinesi ve ekipmanlar yanında diğer taşınır ve taşınmaz mallar konu olabilir. Bilgisayar yazılımlarının çoğaltılmış nüshaları hariç olmak üzere patent gibi sîkri ve sınai haklar bu sözleşmeye konu olamaz.</p> <p>(3) Bütünleyici parça veya eklenî niteliklerine bakılmaksızın aslı nitelîğini koruyan her mal tek başına finansal kiralama sözleşmesinin konusu olabilir.</p>
Finansal Kiralama Konusu Malın Satın Alımı	<p>41. Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayana aittir.</p> <p>Ancaq taraflar sözleşmede, sözleşme süresi sorunda kiracının, malın mülkiyetini satın alma hakkını haiz olacağını kararlaştırlabilirler.</p>

- Tarafların Hak ve Yükümlülükleri**
42. (1) Kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etme hakkına sahiptir.
- (2) Kiracı, finansal kiralama konusu mal sözleşmede öngörülen koşul ve kurallara göre itinayla kullanmak zorundadır.
- (3) Sözleşmede aksine kural yok ise kiracı, malın her türlü bakımından ve korunmasından sorumlu olup, bakım ve onarım masrafları kiracıyla aittir.
- (4) Kiralama konusu malın sigorta ettirilmesi zorunludur. Malın kimin tarafindan sigorta ettirileceği sözleşmede belirtilir.
- (5) Malın sözleşme süresi içinde hasar ve ziyan sorumluluğu kiracıyla aittir. Bu sorumluluk ödenen sigorta miktarının karşılanmayan kısmı ile sınırlıdır ve aşan kısım kiracı tarafından karşılanması zorundadır.
- (6) Kiracının seçimi ve talebi üzerine sağlanan malın ayıplı olmasından kiralayan sorumlu tutulamaz.
- Malın Kiracuya Teslim Edilmemesi**
43. Kiralayanın, malın imalatçısı veya satıcısı ile zamanında sözleşme yapmaması veya gerekli ödemeyi zamanında yerine getirmemesi veya diğer sebepler ile finansal kiralama konusu malın kiracuya teslim edilmemesi halinde, kiracı sözleşmeyi feshedip tazminat talep edebilecegi gibi sözleşmenin zamanında yerine getirilmemesinden doğan zararının tazmini ile sözleşmenin aynen ifasını talep edebilir.
- Ancak kiralayanın kontrolü dışında olabilecek müsbət sebep kapsamındaki durumlar istisnadır. Bu madde amaçları bakımından müchir sebep doğal afet, tehlikeli salgın hastalık, savaş hali gibi öngörmeyez ve kaçınılmaz bir olayı anlatır ve bu Yasa uyarınca yapılacak sözleşmelerde tarafların mutabık kalacakları diğer halleri de kapsar.
- Ziliyetliğin ve Kiracılık Sıfatının Devri**
44. (1) Kiracı, kiracılık sıfatını veya sözleşmeden doğan hak veya yükümlülüklerini, kiralayandan yazılı izin alınmak kaydıyla üçüncü bir kişiye devretebilir. Bu devir nedeniyle finansal kiralama sözleşmesinde yapılan kiracı değişikliği, bu Yasananın 60'inci maddesi çerçevesinde teşkil edilir veya şerh olunur.
- (2) Finansal kiralama işlemlerinde kiracı, sözleşmede kural bulunmak kaydıyla finansal kiralama konusu malın zilyellliğini bir başkasına devredebilir.
- Mülkiyetin Devri**
45. Sözleşmede aksi kararlaştırılmışıkça kiralayan, malın mülkiyetini üçüncü bir kişiye devredemez. Sözleşmede bu yetkinin tanınması halinde, devri yapılması ile ilgili kurallar Merkez Bankasıncı belirlenir.
- Kiracının veya Kralayanın İflası veya İera Takibine Uğraması**
46. (1) Kiracının ifası veya tasfiyesi halinde finansal kiralama yolu ile kiralamış olduğu mallar zapt edilemez, borçlarına karşılık el konulamaz, iera yolu ile takibi yapılmaz veya haczedilemez.
- (2) Kiralayanın tasfiyesi halinde dahi sözleşme, karurlaştırlan sürenin sonuna kadar geçerliliğini sürdürür.
- (3) Kiralayan aleyhine iera yoluyla takip yapılması halinde finansal kiralama konusu mallar sözleşme süresi içinde haczedilemez.

Sözleşmenin Sona Ermesi	47. (1) Sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça, sözleşme süresinin dolması, kiracının ifası veya tasfiyesi, ölümü veya fiili olumlulığını kaybetmesi hâllerinde sözleşme kendiliğinden sona erer. (2) Kiracının iflas veya tasfiye sürecine gitmesi veya tasfiyeye girmeksizin finansal kiralama konusu malın tahsis edildiği işletmesini tasfiye etmesi hâlinde, kiracının talebi üzerine sözleşmede aksine kural yoksa sözleşme, süresinden önce feshedilebilir. (3) Sözleşmenin taraflarından her biri sürenin bitiminden en az üç ay önce bildirmek kaydıyla, mevcut veya yeni koşullar ile sözleşmenin uzatılmasını talep edebilir. Sözleşmenin uzatılması tarafların anlaşmasına bağlıdır. (4) Sözleşmeden doğan satın alma hakkını kullanmayan veya bu hakkı bulunmayan kiracı finansal kiralama konusu malı, sözleşmenin sona erdiği tarihte geri vermekle yükümlüdür.
Sözleşmenin İhlali	48. (1) Kiralayan, finansal kiralama bedelin vadesinde ödemeyen kiracıya otuz günlük süre verir. Kiralayan, verdiği otuz günlük süre içinde de bu bedelin ödenmemesi halinde, sözleşmeyi feshedebilir. Ancak, sözleşmede, süre sonunda mülkiyetin kiracıya geleceği kararlaştırılmış ise, bu süre altmış günden az olamaz. (2) Taraflardan birinin sözleşmeye aykırı harekette bulunduğu hallerde, bu aykırılık nedeniyle diğer tarafın sözleşmeyi devam ettirmesinin beklenmemeyeceği durumlarda sözleşme feshedilebilir. (3) Kiracı ve kiralayan arasında finansal kiralama sözleşmesi ile ilgili ihtilaflarda, mahkemece finansal kiralama konusu malın ihtiyacı tedbir kararı alınarak kiralayana veya üçüncü bir kişiye bırakılması durumunda kiralayan, mahkemeye malın rayı değeri kadar teminat tutmak suretiyle mal üzerinde lasarrif edebilir. Ancak mahkeme tarafından sözleşmenin feshinin haksız olduğunu karar verilmesi halinde kiralayan, kiracının zararını tazminle yükümlüdür.
Sözleşmenin Feshinin Sonuçları	49. Sözleşme kiracı veya kiralayan tarafından feshedilirse kiracı malı geri vermekle yükümlü olup, varsa zarara uğrayan taraf zararı tazminini karşı taraftan talep edebilir.
Finansal Kiralama İşlemlerine İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi	50. Finansal kiralama sözleşmesi kapsamında mallara ilişkin tevkik edici belgeler, beyanlar ve taahhütler dahil finansal kiralama sözleşmesinde yer olması gereken asgari unsurlar, şirketin kullandıracağı krediye ilişkin kullanım sürecinde izlenecek kurallar, kredi türleri, vadeleri, teminatı da dahil tüm unsurlar ile finansal kiralama işlemine ilişkin usul ve esaslar sözleşmeler hukuku ilkeleri ile yasal mevzuata uygun olarak Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.
Tevkik 47/2000 46/2002 44/2003 3/2004 13/2014	51. (1) Tevkik belgesine bağlanılmış bulunan yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi halinde, kiralayan, kiracının tevkik belgesinde belirtilen ve satın alma halinde onun tarafından kullanılmasına hak kazanıları tevkiklerden, Tevkik Yasasına göre belirlenecek esaslar çerçevesinde yararlanır. (2) Sözleşme süresi içinde Tevkik Yasası uyarınca kazanılmış haklar (3) Sözleşmenin feshi veya sona ermesi ve sözleşme süresi sonunda

26/2014

kiracının malin mülkiyetine sahip olma hakkı bulunmaması halinde, teşvik belgesinde belirtilen teşvikler sona erer ve oluşacak mali yükümlülükler kiralayan tarafından karşılanır.

Pul Vergisinden Muafiyet 19/1963 29/1970 12/1972 2/1973 17/1973 37/1977 27/1980 12/1987 42/1987 25/1991 39/1995 11/2006	52. Ticari ve yatırım amaçlı taşınır mallara ilişkin finansal kiralama sözleşmesinin düzenlenmesi ve teselli. Pul Yasası kuralları uyarınca alınacak pul vergisinden muafır.
--	--

İKİNCİ BÖLÜM

Faktoring ile İlgili Kurallar

Faktoring
Sözleşmesi	53. (1) Faktoring sözleşmesi, mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile teşvik edilen alacaklar ile Merkez Bankası tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde teşvik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları temellük ederek tahsilini üstlenme ve bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunarak finansman sağlama amacıyla, faktoring şirketi ve alacağını satan arasında yapılan sözleşmedir. (2) Sözleşmeye taşınır ve taşınmaz mallardan kaynaklanan alacaklar konu olabilir.
Alacakların
Devri	54. Faktoring şirketi, alacağını satandan temellük ettiği alacakları, sözleşmede öngördüğü takdirde alacağını satma dayanıklı ortamda veya yazılı bildirim yapmak kaydıyla başka bir faktoring şirketine devredebilir.
Fatura ve Ek
Teminata
İlişkin
Yükümfülküler	55. (1) Faktoring şirketi poliçeye dayalı olsa bile bir mal veya hizmet satışından doğduğu fatura ile teşvik edilememeyen alacaklar ile Merkez Bankasında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde teşvik edilememeyen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir alamaz veya tahsilini üstlenemez. (2) Aynı faturaya dayalı birden çok faktoring şirketine yapılan kısmi temliklerin toplam tutarı fatura tutarını aşamaz. (3) Faktoring işlemi esnasında finansının sağlanmadan önce şirket, alacağını satan tarafından sunulan faturalar ve/veya diğer bilgi ve belgeler hakkında istihbarat yapmakla, ihsu faturalarının mükerrer olmadığı kontrol etmekle yükümlüdür. (4) Faktoring şirketlerinin faktoring işlemi esnasında alacağını satandan, aldığı faturaların iptal edilmesi halinde iptalin kendilerine bildirileceğine ve iptal edilen faturaların yerine yenilerinin düzenlenmesi halinde, yeni faturaların kendilerine ibraz

edileceğine ve fatura tutarını aşacak şekilde temlik yapmayıacağına dair alacağım satandan taahhüt alması gerekir.

- (5) Temellük edilen alacağa konu faturanın iptal edildiğinin tespit edilmesi veya alacağım satan tarafından bildirilmesi durumunda, faktoring şirketleri alacağın tahsili için bildirim tarihinden itibaren bir ay içerisinde yasal takip işlemlerini başlatmakla yükümlüdür.
- (6) Alacağımı satan kişi faktoring şirketine temlik etmiş olduğu hak ve alacakları hiçbir şekilde başkasına temlik edemez ve kendi adına tahsil edemez.
- (7) Alacağım satandan ek teminat mahiyetinde olmak üzere alınan ve fatura ile ilişkili olmayan poliçelerin ödenmesinin talep edilebilmesi için;
 - (A) Temellük edilen alacağım vadesinde ödemeyip sorunlu hale gelmiş olması.
 - (B) Faktoring şirketinin işlem ve mubasır kayıtlarında, poliçenin ilgili bireün teminatı karşılığında alındığuna ilişkin kayıt düşülmüş olması gerekir.

Faktoring İşlemlerine İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi

56. Faktoring işlemlerine konu olabilecek doğacak alacakların ıevsik edilmesine, faturanın iptaline, beyan ve taahhütlerle ilişkin usul ve esaslar dahil faktoring sözleşmesinde yer olması gereken asgari unsurlar, şirketin kullandıracağı krediye ilişkin kullandırım sürecinde izlenecek kurallar, kredi türleri, vadeleri, teminatı da dahil tüm unsurlar ile faktoring işlemlerine ilişkin usul ve esaslar sözleşmeler hukuku ilkeleri ile yasal mevzuata uygun olarak Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Finansman İle İlgili Kurallar

Finansman Sözleşmesi

57. (1) Finansman sözleşmesi, mal veya hizmet alımının, malı veya hizmeti satın alan kişi adına mal veya hizmetin teslim veya temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme yapılması yoluyla finansman şirketi tarafından kredilendirilmesini öngören sözleşmedir. Kredi geri ödemeleri, ilgili mal veya hizmet karşılığında, kredilendirilen kişi tarafından finansman şirketine yapılır.
- (2) Sözleşmeye taşınır ve taşınmaz mallar konu olabilir.

Finansman İşlemlerine İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi

58. Mal ve hizmet temini ile ilgili finansman işlemleri sözleşmesinin asgari unsurları, şirketin kullandıracağı krediye ilişkin kullandırım sürecinde izlenecek kurallar, kredi türleri, vadeleri, teminatı da dahil tüm unsurlar ile finansman işlemlerine ilişkin usul ve esaslar sözleşmeler hukuku ilkeleri ile yasal mevzuata uygun olarak Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Diğer Kurallar

**Yasa
 Kapsamındaki
 Faaliyet
 Konusu
 İşlemlerde Sınır
 ve Koşullar**

59. (1) Şirketlerin, faaliyet konusu işlemlerinin tutarı, şirket özkarınağının otuz katını aşamaz.
 Ancak bu tutarın hangi hallerde asılabilceği Merkez Bankasının düzenleyeceği bir tebliğ ile belirlenir.
- (2) Şirketlerin kendi risk grubu ile yapacağı işlemlerin tutarı, şirket özkarınağının % 20'sini (yüzde yirmi) aşamaz.
- (A) Bir gerçek kişi ile eşi ve reşit olup olmadıklarına bakılmaksızın çocukları, bunların yönetim kurulu üyesi veya genel müdürleri oldukları veya bunların veya bir tüzel kişinin birlikte veya tek başlarına, doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri veya katkıdıkları ortaklıklar bir risk grubunu oluşturur.
- (B) Bir şirket ile bu şirketin nitelikli pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürleri, bunların birlikte veya tek başına, doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri veya bunların katkıdıkları veya yönetim kurulu üyesi veya genel müdürleri oldukları ortaklıklar şirketin dahil olduğu risk grubunu oluşturur.
- (C) Yukarıdaki (A) ve (B) bentlerinin uygulanmasında aralarında birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta kefalet, garanti veya benzeri ilişkiler bulunan kişiler ilgili risk gruplarına dahil edilir.
- (3) Tüm sermaye artıları Merkez Bankasının onayına tabidir. Sermaye artırımlarının, her türlü muvazaadan ayrı olarak nakden ödeneği koşuldur. Onaylanmamış artılar, özkarınak hesabında dikkate alınmaz.
- (4) Şirketler alacaklarını, sözleşmede öngörülmlesi koşulu ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasası kurallarına bağlı olarak kurulmuş olan varlık yönetim şirketine devrederhîlir.
- (5) Şirketlerin bu Yasa kapsamındaki faaliyet konusu işlemlerde uygulanacak tanımlar, sınırlar, koşullar ve kuralların uygulanmasına ilişkin yükümlülükler, bunlarla ilgili varsa istisnalar, şirketlere ilişkin yükümlülükler ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

62/2017
 22/2020

Sözleşmenin
 Şekli ve Tescili
 Fasıl 149
 6/1959
 21/1989

60. (1) Sözleşmeler, bu Yasa ve Sözleşmeler Yasası kuralları uyarınca düzenlenir. Sözleşmeler yazılı olarak ve sözleşme yapma yetisini taşı iki şahit huzurunda düzenlenmek zorundadır.
- (2) Finansal kiralama sözleşmelerinde, taşınmaz mallara ilişkin sözleşmeler taşınmazın bulunduğu tapu kütüğünün şerhler hanesine, kendilerine mahsus özel sicili bulunan taşınır mallara dair sözleşmeler bu malların kayıtlı oldukları sicile tescil ve şerh olunur.

Diger Yasaların
Uygulanması
Fasıl 149
6/1959
21/1989

Sözleşmelerde
Uygulanacak
Faiz Oranları

61. Sözleşmelerle ilgili olarak, bu Yasaya ve sair yasal mevzuata uygun olarak çıkarılan tebliğlerde kural bulunmayan hallerde Sözleşmeler Yasasındaki kurallar, sözleşmenin yapısına uygun döşükleri oranda uygulanırlar.

62. Şirketler uyguladıkları faiz oranlarını, Merkez Bankasının belirleyeceği esas ve usuller çerçevesinde, Merkez Bankasına bildirmekle yükümlüdürler. Merkez Bankası piyasada kullanılan faiz oranlarını ilan edebilir.

YEDİNCİ KISIM

Faaliyet İzninin Kaldırılması ve Taşıfiye ile İlgili Kurallar

Faaliyet İzninin
Kaldırılması

63. Bir şirketin faaliyet izni aşağıdaki hallerde Merkez Bankası Yönetim Kuruluşun en az dört üyesinin bu yöndeği oyuyayla kaldırılır:

- (1) Şirketin doğrudan veya dolaylı %50 veya daha fazla hissesine sahip kişilerin bu Yasanan 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan koşullara sahip olmadığından tespit edilmesi veya bu koşulları kaybetmesi halinde, ortaklık yapısının altı ay içerisinde bu Yasaya uygun hale getirilmemesi,
- (2) Şirketin faaliyet izni aldığı tarihten itibaren üç ay içerisinde faaliyete başlamaması,
- (3) Faaliyetlerine kesintisiz olarak bir yıl süre ile ara vermesi,
- (4) Başka bir şirkete birtleşmesi ve/veya başka bir şirkete devri ve/veya gönüllü olarak faaliyetlerine son vermesi,
- (5) Bu Yasa kuralları uyarınca faaliyet harçının süresi içinde ödenmemesi,
- (6) Gözetim ve denetimi faaliyetleri sonucunda:
 - (A) (a) Özkarınlıkların bu Yasanan 6'ncı maddesinde öngörülen asgari sermayenin altına düşmesi veya,
 - (b) Bu Yasanan 59'uncu maddesinde belirtilen oranların aşılması veya diğer yükümlülük, staj ve oranlara aykırılık olması,
 - (B) Merkez Bankası tarafından istenen raporlamaları yapmaması, eksik, gecikmeli veya hatalı yapması veya gözetim ve denetimi engelleyici herhangi bir hususun girişimin veya tutumun bulunması, şirketin faaliyetleri veya mali bünyesi hakkında Merkez Bankasının yanılmak veya yanlış yönlendirmek maksadıyla eksik veya hatalı bilgi veya belge sunulduğuna konasat getirilmesi, Merkez Bankasına hatalı, eksik veya yaniltıcı bilgi verilmesi veya gözetim ve denetimi engelleyici herhangi bir hususun bulunması,
 - (C) Bu Yasanan kuralları uyarınca izne tabi pay devirlerinin Merkez Bankasından izin alınmadan gerçekleştirilmiş olması,
 - (C) Bu Yasa ile ilgili diğer mevzuat ve/veya Merkez Bankası tarafından alınan kararlara aykırı işlemlerin bulunması,
 - (D) Bu Yasaya aykırılık nedeniyle aynı konuda üç kez idari ceza verilmesine rağmen aykırılığa devam edilmesi ve/veya aykırılığın giderilmemesi,

- (E) Bu Yasa ile yasaklanan faaliyetlerden herhangi birini yapması ve/veya faaliyet konusu haricinde izinsiz faaliyette bulunması hallerinden herhangi birinin tespit edilmesi ve Merkez Bankasının altı ayı aşmamak üzere belirlediği süre içerisinde gerekli gördüğü tedbirlerin alınması ve uygulanması ile aykırılıkların giderilmesini şirket yönetimi kurulundan istemesine rağmen alınması istenen tedbirlerin verilen süre içerisinde alınmaması veya alınan tedbirlere rağmen sorunların giderilememesi veya benzer sorunların tekrar etmesi veya tedbir alınması durumunda dahi sonuç alınamayacağına kanaat getirilmesi.

Faaliyetlerin Sonlandırılması	64. Faaliyet izni kaldırılan şirketlerin, faaliyetlerini derhal durdurması ve faaliyet izinlerinin kaldırıldığı tarihten itibaren üç ay içinde genel kurulları toplayarak, şirket konusu ve unvanını değiştirmek veya taşıye işlemlerini başlatmak üzere karar alması zorunludur.
Faaliyet İzninin Kısıtlanması, Kaldırılması ve Faaliyetlerin Sonlandırılması İle İlgili Tebliğ Çıkarma Yetkisi	65. Bu Yasadan bu Kısmında yer alan, şirketlerin faaliyetlerinin kısıtlanması ve faaliyet izinlerinin kaldırılması ve faaliyetlerin sonlandırılması ile ilgili usul ve esastar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

SEKİZİNCİ KISIM

İdari Para Cezaları ile Suç ve Cezalar

İdari Para Cezalarında Yetki ve Uygulanacak Yöntem	66. (1) Bu Yasada yer alan idari para cezaları, Merkez Bankası tarafından verilir ve ilgililere yazılı olarak tebliğ edilir. (2) Merkez Bankası, bu Yasaya bir aykırılık olması halinde, ilgiliden yazılı savunma işler. Savunma, tebliğ tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Merkez Bankasına yazılı olarak verilir. (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen sürede yazılı savunma verilmemesi halinde ilgiliinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir. (4) (A) Alınan yazılı savunmanın yeterli görülmemesi veya verilen şifrenin dohmasına rağmen, savunma verilmemesi durumunda, şirketlere, ilgili gerçek veya tüzel kişilere bu Yasa kuralları uyarınca idari para cezası verilir. (B) Merkez Bankası tarafından verilen idari para cezası, gerekçesi ile birlikte ilgilisi tebliğ edilir.
İdari Para Cezaları	67. (1) Bu Yasadan: (A) 9'uncu madde, (B) 10'uncu madde, (C) 11'inci madde, (D) 12'nci madde, (E) 15'inci madde, (F) 16'ncı madde, (G) 17'inci madde,

- (G) 18'inci madde,
- (H) 20'nci madde,
- (I) 21'inci madde,
- (J) 25'inci madde,
- (K) 27'nci madde,
- (L) 30'uncu madde,
- (M) 31'inci madde,
- (N) 32'nci madde,
- (O) 33'üncü madde,
- (Ö) 36'ncı madde,
- (P) 37'nci madde,
- (R) 38'inci madde,
- (S) 39'uncu madde,
- (T) 54'üncü madde,
- (U) 55'inci madde,
- (S) 59'uncu madde,
- (T) 60'ncı madde,
- (U) 62'ncı madde,

kurallarına aykırı hareket eden şirkellere, gerçek veya tüzel kişilere, aylık asgari ücretin elli katı tutarında idari para cezası verilir.

- (2) Merkez Bankası tarafından bu Yasa altında çıkarılan tebliğlere, alınan kararlara ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde ilgili şirkellere, gerçek veya tüzel kişilere aylık asgari ücretin elli katı tutarında idari para cezası verilir.
- (3) Bu Yasada belirtilen yönteme uygun olarak verilen idari para cezalarının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesi zorunludur. Süresi içerisinde ödenmeyecek idari para cezaları kamu alacağı olup, Kamu Ajacıklarının Tahsili Usulü Yasası kuralları uyarınca tahsil olunur.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
35/2005
59/2010
13/2017

- (4) Bu madde kurallarına uygun olarak verilen idari para cezaları için şirketlerin ve ilgili diğer kişilerin yargı yoluna başvurma hakları saklıdır.
- (5) Bu maddede düzenlenen kurallar uyarınca idari para cezası verilmesinin öngörülmüş olması ve/veya idari para cezası verilmiş olması, bu Yasa veya başka bir yasada suç olarak tanımlanmış bir aykırılıktan oluşan cezai sorumluluğu ortadan kaldırılmaz.
- (6) Merkez Bankası bu Yasada öngörülen idari para cezası ve/veya ceza kuralları saklı kalmak koşuluyla, şirketlerin faaliyet izinlerinin kaldırılması da dahil uygun gördüğü her türlü idari yaptırımı ayrı ayrı veya birlikte uygulamaya yetkilidir.

- Suç ve Cezalar 68. (1) (A) Bu Yasa kurallarına aykırı olarak, finansal kiralama veya faktoring faaliyetinde bulunan veya maj ve hizmet temini için finansman sağlama faaliyeti yürüten ve/veya bu faaliyetleri yürüttüğine dair izlenim yaratan ve/veya izinsiz şube, temsilcilik ve/veya benzeri organizasyon yapıları açmak suretiyle faaliyette bulunan veya tefecilik yapan veya fon toplayan bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yöneticileri bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde, aylık asgari ücretin beş yüz katına kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. Ayrica, mahkeme bu faaliyetlerin yürütülmESİ için kullanılan her türlü belge, ilan ve reklamların toplatılmasına ve durdurulmasına, bu faaliyetlerin bir işyeri binnesinde yürütülmESİ durumunda ise bu işyerinin geçici veya sürekli olarak kapatılmasına, cezai soruşturma saflığı da dahil karar verchilir. Bu şekilde elde edilen kazançlar mülсадere edilir ve Hazineye gelir olarak kaydedilir.
- Ancak yukarıda belirtilen faaliyetlerde bulunan veya tefecilik yapan veya fon toplayan kişileri durum resmini makamların öğrenilmeden ve bu komuda herhangi bir soruşturmu başlatılmadan önce polise veya başsavcılığa bildiren veya durumdan haberدار eden kişi hakkında komuya taraf olup olmadığına bakılmaksızın bu Yasa veya herhangi bir mevzuat uyarınca cezai işlem yapılmaz.
- (B) Bu Yasaya aykırı olarak şirketlere veya müsterilerine ait sırları açıklayan bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (C) Bu Yasaya aykırı olarak finansal sisteme ve/veya şirketlere ve/veya herhangi bir şirkete olan güveni zedeleyebilecek veya söhretine veya servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan veya bu yolla yalan haber yayan bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (Ç) Bu Yasaya aykırı olarak şirket işlemlerini kayıt dışı bırakın, gerçek niteliklerine uygun ölüşmeyen bir şekilde muhasebeleştiren bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (D) Bu Yasaya aykırı olarak denetim amacıyla istenen bilgi ve belgeleri vermeyen veya denetim görevinin yerine getirilmesine engel olan bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki

cezaya birden çarptırılabilir.

- (E) Şirketlerin Merkez Bankasına, ilgili diğer mercilere, denetim görevlilerine verdikleri veya yayunladıkları belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlarında görevi gereği sorumluluğu bulunan bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiştir olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin altmış katına kadar para cezasına veya üç yıl kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
 - (F) Bu Yasa veya ilgili diğer mevzuat ve Merkez Bankası kararlarına aykırı karar ve işlemlerle mensaht temin eden bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiştir olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin altmış katına kadar para cezasına veya beş yıl kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
 - (G) Bu Yasamın 64'üncü maddesi kurallarına aykırı davranışan bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlemiştir olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin altmış katına kadar para cezasına veya üç yıl kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
 - (H) Görevi nedeniyle koruma ve gözetimle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya serçetleri veya diğer malları dolandırmak niyetiyle veya yetkisiz olarak, kendisinin veya başkasının tasarrusuna geçiren bir kişi ile şirketin hukuka aykırı işleme talimat veren yönetici bir suç işlenmiştir olur ve mahkumiyeti halinde, aylık asgari ücretin iki yüz katına kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
 - (I) Haklarında bu Yasa gereğince idari para cezası verilmesine rağmen kasten yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve/veya getirmeyeye devam edenler bir suç işlemiştir olurlar ve mahkumiyetleri halinde aylık asgari ücretin seksen katına kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
 - (J) Toplam fatura tutarını aşan miktarla alacağı temlik eden bir kişi ile hak ve alacaklarını faktoring şirketine temlik ettiği halde, bu hak ve alacakları bir başkasına da temlik eden veya kendi adına tahsil eden kişiler bir suç işlemiştir olurlar ve mahkumiyetleri halinde aylık asgari ücretin ellî katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (2) (A) Bu Yasada suç teşkil eden hareket veya filer başka yasalara göre de cezayı gerektirdiği takdirde, ilgili yasalar altında da işlem yapılmasına engel değildir.
- (B) Ceza Yasasının sorumluluğu gerektiren maddeleri saklıdır.

Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975
6/1983
22/1989

64/1989
11/1997
20/2004
41/2007
20/2014
45/2014

DOKUZUNCU KISIM

Geçici Kurallar

Geçici Madde	Mevcut	<p>1.</p> <p>(1) Bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihten önce Finansal Kiralama (Leasing) Yasası ve Faktoring Yasası tahtında faaliyette bulunan finansal kiralama ve faktoring şirketleri, bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde, durumlarını sermaye hariç, bu Yasaya uygun hale getirmekle yükümlüdürler. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen şirketlerin faaliyet izinleri Merkez Bankası tarafından kaldırılır.</p> <p>(2) Yukarıdaki (1)'nei fıkradı bahsedilen şirketlerden, özkaynakları bu Yasanan 6'ncı maddesinin (3)'uncu fıkrasında öngördilen sermaye miktarının altında olanlar, eksik kalan tutarı, bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, ilk yıl asgari $\frac{1}{2}$ oranında olmak üzere, iki yıl içinde tamamlamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen şirketlerin faaliyet izinleri Merkez Bankası tarafından kaldırılır.</p> <p>(3) Yukarıdaki (1)'inci fıkradı bahsedilen şirketlerde genel müdür veya genel müdür yardımcısı olarak görev yapanlardan, finans alanında en az beş yıl tecrübesi olup da bu Yasada öngördilen eğilime haiz olmayanlar ile gerekli eğitime haiz olup da finans alanında en az iki yıllık tecrübeye sahip olanlar, bu görevlerine devam ederler.</p> <p>(4) Bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihte, yukarıdaki (1)'inci fıkra'da bahsedilen şirketlerde yönetim kurulu üyesi olarak görev yapanların, bu Yasanan 16'ncı maddesinin (3)'uncu fıkrası kurallarına uygun hale gelmelerini sağlamak üzere, şirketlere bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık süre tanınır.</p>
Geçici Madde	Tefecilik Sayılan İşlemlere İlişkin Kurallar	<p>2. Bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Yasanan 22'nci maddesi tahtında tefecilik sayılan işlemleri yapan kişilerin, mevcut sözleşmelerinden kaynaklanan alacaklarının tahsiline yönelik işlemler dışında, herhangi bir ödünç para verme faaliyetinde bulunması yasaktır.</p> <p>Ancak bu Yasanan yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde mevcut sözleşmelerin bir desaya mahsus olmak üzere ve ilave finansman sağlanmadan, yeniden yapılandırılması bu yasak kapsamında değildir. Yeniden yapılandırma şıresi hiçbir zaman iki yılı geçemez. Mevcut sözleşmelerden kaynaklanan alacakların, belirli süreli sözleşmelerde, sözleşme sonunda, belirsiz süreli sözleşmelerde ise en çok iki yıl içinde tahsil edilmesi veya tahsil edilemeyenler için yasal alacak takibi yapılması zorunludur.</p>

Geçici Madde Bu Yasamın Yürürlüğe Girdiği Tarihten Önce Bu Yasa ile Yasaklanan Faaliyetleri Yürtüten Kişilerin Durumu	3. (1) Bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Yasa tahtında tefecilik sayılan işlemleri yapan kişiler, bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, bu Yasamın 5'inci maddesi ile 6'ncı maddesindeki koşulları sağlamak şartıyla finansman şirketi olarak faaliyetlerine devam edebilmek için Merkez Bankasına başvuruda bulunmakla yükümlüdürler. Bu fikrada belirtilen şirketlerden, özkaynakları bu Yasamın 6'ncı maddesinin (3)'ün efsnâsında öngörülen sermaye miktarının altında olanlar, eksik kalan tutarı, bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, ilk yıl asgari $\frac{1}{2}$ oranında olmak üzere, iki yıl içinde tamamlamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen şirketlerin faaliyet izinleri Merkez Bankası tarafından kaldırılır.
	(2) Finansman şirketi olarak faaliyete devam etmek üzere Merkez Bankasına başvuruda bulunmayanlar ile başvurduğu halde Merkez Bankasından izin alamayanlar, bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay içinde ana sözleşme, tüzük ve adlarında bu Yasaya aykırı olan hususları düzeltmek veya gönüllü tasfiye için karar almaktla yükümlüdürler. Bu kişiler, mevcut işlemleri ile ilgili bilgileri Merkez Bankasının belirleyeceği usul ve esaslarda Merkez Bankasına bildirmek zorundadırlar.
	(3) Başvurusu Merkez Bankasında uygun görülen şirketlerde, genel müdürlük veya genel müdürlük yardımcısı olarak görev yapanlardan, finans alanında en az beş yıl tecrübesi olup da bu Yasada öngörülen eğitime haiz olmayanlar ile gerekli eğitime haiz olup da finans alanında en az iki yıllık tecrübe sahibi olanlar, bu görevlerine devam ederler.
	(4) Başvurusu Merkez Bankasında uygun görülen şirketlerde, yönetim kurulu üyesi olarak görev yapanların, bu Yasamın 16'ncı maddesinin (3)'ün efsnâsında kurallarına uygun hale gelmelerini sağlamak üzere, şirketlere bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık süre tanır.
Geçici Madde Eski İşlemlere İlişkin Sorumluluk	4. Bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir ay içinde, Resmi Kabzı Memurluğu ve Mukayyitlik Daresinin bağlı olduğu Bakanlık ile finansal kiralama ve faktoring şirketlerini denetlemeye yetkili olan Bakanlık tarafından hazırlanacak bir tutanak ekinde halen faaliyette olan finansal kiralama ve faktoring şirketlerilarındaki bilgi ve belgeler Merkez Bankasına devredilir.
Geçici Madde Geçici 2'nci Maddeye İlişkin Ceza	5. Bu Yasamın Geçici 2'nci maddesi kurallarına aykırı davranışın kişisi ile şirketlerin yöneticileri bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde, aylık asgari ücretin beş yüz katına kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

ONUNCU KİSİM
Son Kurallar

Yürürlükten
Kaldırma ve
Koruma
72/1962	69. (1) Bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak "Faize Olarak İş Yapan Şahıslarla İlgili Hükümler Koyan Kanun", "Finansal Kiralama Yasası" ve "Faktöring Yasası" bu Yasalar altında yapılan veya yapılmaya başlanmış olup da bu Yasamın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla henüz tamamlanmamış işlemlere hâlel gelmeksizin yürürlükten kaldırılır.
(2) Bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan "Faize Olarak İş Yapan Şahıslarla İlgili Hükümler Koyan Kanun", "Finansal Kiralama Yasası" ve "Faktöring Yasası" altında çıkarılan mevzuatın bu Yasaya aykırı olmayan kuralları, bu Yasa tâhunda yeni düzenlemeler yapılana kadar yürürlükte kalmaya devam eder.
45/2007
6/2011	70. Bu Yasayı, Para, Kâmbîyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesinin bağlı bulunduğu Bakanlık yürütür.
52/2007	71. Bu Yasamın 22'inci maddesinin (3) fıkrası, Geçici 2'nci maddesi ve Geçici 5'inci maddesi bu Yasamın Resmi Gazete'de yayımlanıldığı tarihten, diğer maddeleri ise 1 Ocak 2021 tarihinden başlayarak yürürlüğe girer.
Yürütmeye
Yetkisi	
Yürürlüğe Giriş	